Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 20-09-22
Kenmerk: ADV/22 - 16616
Zaaknr: Z42902
Datum voorstel: 30-8-2022
Portefeuillehouder: Wethouder mr. A. Mussche
Informant: dhr. Albert-Jan Veening

Onderwerp: Kostendekkingsplan en rioolheffing 2023-2026

Voorstel

1. In te stemmen met het kostendekkingsplan riolering voor de periode 2023 – 2026 en dit te verwerken in de begroting 2023.
2. Het vaststellen van de gemiddelde rioolheffing van € 208 voor de periode 2023 - 2026
3. Het beschikbaar stellen van een krediet ad. € 599.491 voor uitvoering jaarschijf 2022.
4. De investeringen voor de jaarschijven 2023 t/m 2026 op te nemen in de begroting 2023.

Inleiding

Gebruikelijk is dat bij het vaststellen van een nieuw vGRP (verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan) ook de rioolheffing voor de looptijd van het vGRP wordt vastgesteld. Het huidige vGRP liep van 2016 tot 2020. In 2020 is dit verlengd om met het nieuwe vGRP/Programma Riolering en Water aan te sluiten bij de nieuwe Omgevingswet en bij de actualisatie van onze Omgevingsvisie en op te stellen Omgevingsplan. Door het uitstellen van de Omgevingswet is de actualisatie van onze Omgevingsvisie en op stellen Omgevingsplan ook elke keer uitgesteld. Om voor het vGRP/Programma Riolering en Water hierbij aan te sluiten moeten er in het Omgevingsvisie en -plan handvatten zitten (noem ze haakjes) om beleidsambities aan te haken. Deze missen er op dit moment en daarom ligt er nu ook geen vGRP/Programma Riolering en Water met een kosten dekkingsplan maar alleen een kostendekkingsplan voor de rioolheffing.

In de zomer van 2020 heeft er een aanpassing plaats gevonden van de rioolheffing naar aanleiding van een memo en een advies (ADV/20 – 14902). Het in 2016 vastgestelde tarief van € 230 is toen verlaagd naar € 208.
Voor het opzetten van memo van 14-9-2020 is voor de riolering ook een financiële doorkijk gemaakt op basis van investeringen en doorgeschoven investeringen. Deze doorkijk is meegenomen in het kostendekkingsplan wat nu voorligt. Daarnaast zijn er investeringen meegenomen waarbij aangesloten wordt op andere programma's zoals wegen, groen en het stimuleringsprogramma Klimaatadaptatie van het Rijk.

Verder zijn de huidige beheer- en onderhoudskosten doorgezet waarbij voor de energiekosten een verhoging is meegenomen met de inzichten van nu.

Argumenten

Het kostendekkingsplan heeft een looptijd van 4 jaar.

Voor de looptijd van dit kostendekkingsplan is gekozen voor een iets kortere looptijd dan gebruikelijk. Doordat de toestand in de wereld zich snel en onberekenbaar ontwikkelt en een verdere doorkijk nog meer onzekerder is, is hiervoor gekozen. Eind 2025/begin 2026 zal gestart worden met een nieuwe doorkijk voor 2027 en later.

2.1 Het huidige niveau van de rioolheffing doorzetten t/m 2026

Op basis van het kostendekkingsplan, de investeringen en de stand van de reserve is het legitiem om de lasten voor de rioolheffing niet te laten stijgen.

3.1 Het alsnog beschikbaar stellen van de jaarschijf 2022

Door de verschuiving van termijnen en aanpassingen van de rioolheffing als gevolg van de memo van 14-9-2020 is voor de begroting 2022 geen jaarschijf 2022 meegenomen. De jaarschijf zou voor het kostendekkingsplan en rioolheffing worden meegenomen. Nu heeft het kostendekkingsplan meer tijd gevergd dan verwacht en wordt daardoor nu samen met de rioolheffing meegevraagd. In de investeringen was de rioolvervanging meegenomen voor fase 3 van Herinrichting Staphorst Noordoost. Deze fase zit nu in voorbereiding.

4.1 Voordelen en meevallers laten terugvloeien in de voorziening

De inkomsten en uitgaven binnen het rioleringsbeheer vormen een gesloten systeem welke gevoed wordt door de rioolheffing. Een tekort wordt in eerste instantie gedekt uit de reserve (of de voorziening) en een overschot wordt toegevoegd aan de voorziening riool. Door niet gebruikte middelen van de jaarbudgetten terug te laten vloeien naar de voorziening ontstaat een verplichting om deze gelden op een later moment alsnog in te zetten als dekkingsmiddel voor het rioleringsbeheer (gesloten systeem).

Kanttekeningen

1.1 Nieuwe beleidsambities of zaken vanuit het Collegeakkoord zijn niet meegenomen.

Bij het kostendekkingsplan zit geen onderliggend beleidsplan van de riolering en watertaken. Het is gebaseerd op de huidige insteek van beheer en onderhoud. Nieuwe ambities op basis nieuwe thema's of beleidslijnen zijn niet meegenomen omdat deze niet bekend zijn. Investeringen die vanuit de lange termijnplanning al bekend waren zijn hierin meegenomen evenals die in de tussentijd voor voren zijn gekomen in het kader van andere programma's of stimuleringsprogramma Klimaatadaptatie. Mochten deze in de periode alsnog komen zal hiervoor een extra krediet moeten worden aangevraagd, die uit de reserve riolering gedekt kan worden. E.e.a. in overleg en goedkeuring afd. Financiën.

1.2 De kosten en opbrengsten in het kostendekkingsplan zijn een inschatting en worden periodiek geëvalueerd en bijgesteld in de P&C cyclus

In dit kostendekkingsplan is een zo goed mogelijk inschatting gemaakt van de kosten en opbrengsten. Echter kan dit (licht) afwijken van de definitieve geraamde kosten en opbrengsten in de begroting 2023 en verder. Een voorbeeld wat kan leiden tot een afwijking is de toerekenbare overhead. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald aan de hand van een nieuw te bepalen percentage. In het kostendekkingsplan is rekening gehouden met het percentage van 2022, het percentage voor 2023 is nog niet bekend. Ook de toerekenbare BTW en overige wordt jaarlijks opnieuw bepaald.

Keuze en effect
Instemmen met voorgestelde rioolheffing heeft de volgende gevolgen / resultaten:

- Er vindt voor de komende jaren qua rioolheffing geen lastenverzwaring plaats voor de inwoners van de gemeente Staphorst.
- De reserve rioolbeheer neemt gedurende de periode met € 535.000 af.
- Nieuwe ambities of beleidskeuzes zijn niet meegenomen en dus niet gedekt.
- Indien er ook een jaarlijkse indexatie van 1,5 % op de rioolheffing wordt meegenomen zal de reserve minder afnemen maar stijgt het tarief tot en met 2026 naar € 220. Dit is overigens wel € 10 lager dan in 2020 en voorzien was voor de volgende jaren.

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen

1. Algemeen/heffingshoogte
   De afgelopen planperiode (vGRP-V, vastgesteld in 2016) zijn de geplande investeringen lager uitgevallen. Oorzaken waren onder andere: voordelen in de aanbesteding, uitstellen van projecten (met name door corona)of het pragmatisch invullen van vervangingsopgaven die op theoretische parameters zijn bepaald. Hierdoor is de reserve rioolbeheer minder afgenomen dan geraamd. De rioolheffing is de laatste jaren niet verhoogd. Voor 2021 en 2022 heeft er n.a.v. een memo over rioolheffing en afvalstoffenheffing een verlaging plaats gevonden van € 230 naar 208.
   Op basis van nieuwe inzichten, beheersaspecten en financiele kaders, kan de rioolheffing voor de periode 2023 tot en met 2026 gelijk blijven op € 208 per jaar.

2. Rente en afschrijving
   In dit verband een 2-tal belangrijke wijzigingen ten opzichte van de voorgaande planperiode(s).
   - rente
     De doorberekening aan de rioleringsprojecten zijn nu berekend op de werkelijke rentekosten van de gemeente Staphorst, deze zijn (afgerond) 0%.
   - afschrijving
     De afschrijving in dit plan is berekend volgens de componentenbenadering zoals opgenomen in de nota "waardering en afschrijving". De componentenbenadering houdt in dat de verschillende onderdelen van een actief afzonderlijk worden geactiveerd en dat deze onderdelen wordt afgeschreven op basis van de voor dat onderdeel geldende gebruiksduur. Dit is met name voor rioleringswerken een wenselijke situatie, hier kan vooraf een duidelijk splitsing gemaakt worden, zodat de kapitaalslasten zo realistisch geraamd worden.

     Afschrijvingstermijnen rioleringswerken:
     1. Technische installatie 15 jaar
     2. Pompputten 45 jaar
     3. Drukriolering 60 jaar
     4. Vrijverval riolering 70 jaar

3. Reserve en voorziening rioolbeheer
   De voorziening riolering had op 1-1-2022 een stand van circa € 411.000 en de reserve een stand van € 3.242.000. Per saldo is dit een buffer van € 3.653.000 om lasten op te vangen.

   De reserve rioolbeheer zal in de periode 2023 tot en met 2026 naar verwachting afnemen met € 535.000. De werkelijke onttrekking vindt plaats bij de jaarrekeningen.

   Mocht er sprake zijn van een (incidenteel) voordeel op het product riool, dan worden deze gelden toegevoegd aan de voorziening. Dit is inmiddels wettelijk verplicht. De reden hiervoor is dat hierdoor een verplichting ontstaat om deze gelden op een later moment alsnog in te zetten als dekkingsmiddel voor het rioleringsbeheer.

De opgebouwde reserve wordt gebruikt om tekorten te dekken en een gelijkmatig kostenverloop van de rioolheffing te bewerkstelligen. Deze reserve mag overigens niet (volledig) overgeheveld worden naar de voorziening.

4. Beschikbaarstelling krediet
   a. *kostenraming*
      Jaarschijf 2022: geraamde uitvoeringskosten € 599.491
   b. *dekking*
      De kapitaalslasten zijn meegenomen in de kostendekkendheid van het product riool.

Uitvoering
Na het vaststellen van de nieuwe rioolheffing op basis van het kostendekkingsplan en het beschikbaar stellen van de jaarschijf 2022 kunnen de activiteiten opgenomen in de jaarschijven 2022 t/m 2026 uitgevoerd worden.

Communicatie
De nieuwe rioolheffing zal na het vaststellen van de overige belastingverordeningen worden bekendgemaakt in de Staphorster en op de gemeentelijke website.

Digitaal bijgevoegd
Bijlage 1: Kostendekkingsoverzicht.
Bijlage 2: Memo van 14-9-2020
Bijlage 3: ADV/20 – 14902
Bijlage 4: Memo Antea Group over opzet kostendekkingsplan

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.